

Arbeidsmarktmonitor Gastvrijheidssector 2023

Samenvatting resultaten

Achtergrond

De ontwikkelingen in de arbeidsmarkt zorgen voor grote uitdagingen in diverse sectoren, ook binnen de gastvrijheidssector. Een goed voorbeeld is de krapte op de arbeidsmarkt. In de gastvrijheidssector moet blijvend geïnvesteerd worden in het imago, professionaliteit en aantrekkelijkheid van organisaties als werkgever. Om dit goed te kunnen doen is relevante data van groot belang. Goede arbeidsmarkt data kan de gastvrijheidssector helpen bij deze (grote) vraagstukken.

In 2019 is NBTC gestart met de Arbeidsmarktmonitor Toerisme om meer inzicht te krijgen in de toeristische arbeidsmarkt. Middels een dashboard werd inzicht gegeven in allerlei aspecten rond arbeid/werkgelegenheid voor de sector Toerisme en/of onderdelen daarbinnen. Variërend van aantal bedrijven, banen en baankenmerken tot arbeidsmobiliteit, onderwijs en baankansen. De daar op volgende jaren is de monitor, samen met leden van Gastvrij Nederland, doorontwikkeld naar de arbeidsmarktmonitor Gastvrijheidssector.

In 2023 doen er nu negen Gastvrij Nederland leden mee aan deze arbeidsmarktmonitor; VVEM, KNV, HISWA-RECRON, Club van Elf, VDN, CLC-Vecta, KHN (i.s.m. SVH), ANVR en NBTC. Deze samenwerking heeft geresulteerd in een nieuwe Arbeidsmarktmonitor Gastvrijheidssector 2023. De Arbeidsmarktmonitor Gastvrijheidssector 2023 bevat cijfers van 2022 en geeft op sommige onderdelen al een inkijk in 2023.

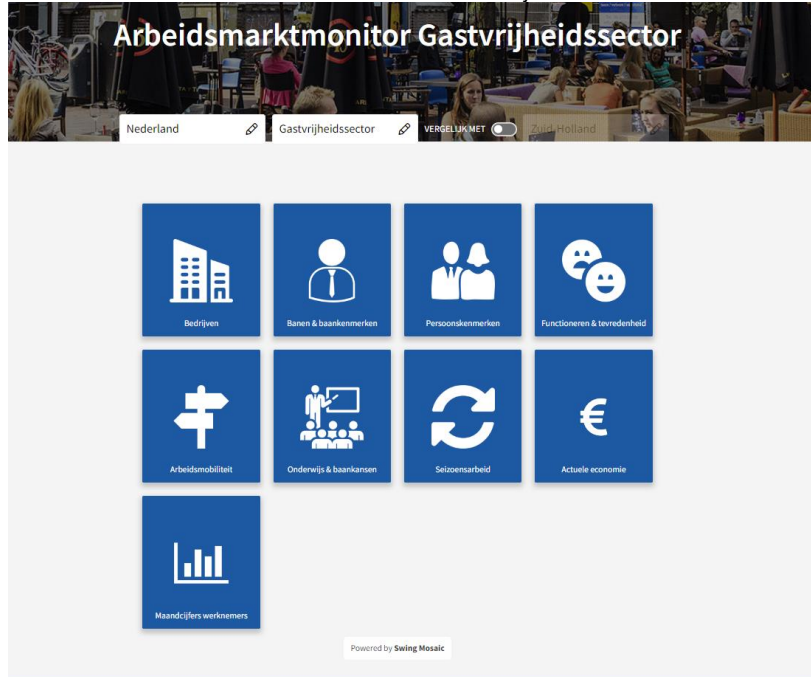
Het dashboard Arbeidsmarktmonitor Gastvrijheidssector omvat de directe werkgelegenheid van de gastvrijheidssector. Indirecte werkgelegenheid is hierbij niet meegenomen (bijvoorbeeld toeleveranciers in de horeca). Ook uitzendkrachten zijn hierin niet opgenomen.

Deze samenvatting geeft inzichten in de belangrijkste ontwikkelingen van de arbeidsmarkt binnen de gastvrijheidssector. Hierbij worden de resultaten ook vergeleken met de totale arbeidsmarkt. Naast een terugblik op de data van 2022, kijken we op een aantal onderwerpen ook naar de eerste twee kwartalen van 2023.

In het dashboard is een overzicht opgenomen welke type bedrijven, aan de hand van de SBI codes zijn meegenomen in de monitor. De resultaten kunnen ook per (deel)sector of branche worden bekeken. Er kan ook een vergelijking worden gemaakt met de arbeidsmarkt van enkele andere sectoren zoals bouw of zorg. Daarnaast is het ook mogelijk om deze data op regionaal niveau (arbeidsmarktregio, gemeentes, provincies) te analyseren.

Dashboard Arbeidsmarktmonitor Gastvrijheidssector

Deze monitor is samengesteld door ABE en NBTC, in samenwerking met Gastvrij Nederland. Deze monitor kwam mede tot stand door een financiële bijdrage van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Resultaten gastvrijheidssector 2022

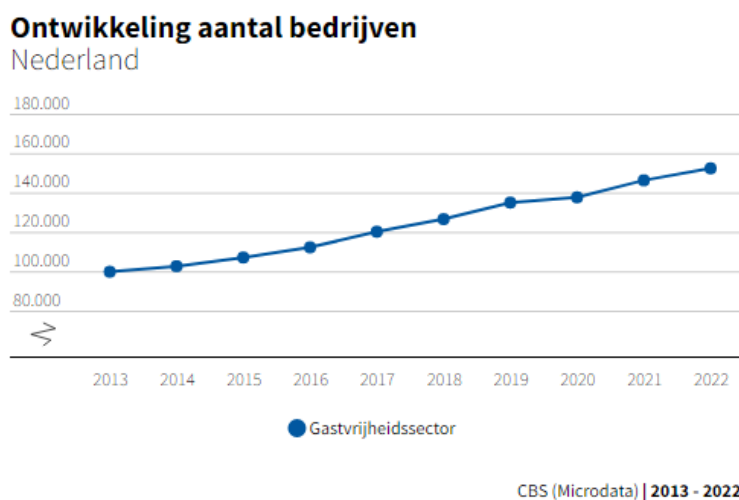
Belangrijkste resultaten uit de Arbeidsmarktmonitor Gastvrijheidssector 2022:

Bedrijven

1. Het aantal bedrijven in de Gastvrijheidssector groeit in 2022 gestaag door

- In 2022 telde Nederland ruim 152.000 bedrijven binnen de gastvrijheidssector. Dit is ongeveer 7% van het totaal aantal bedrijven in Nederland. In de afgelopen 10 jaar groeide het aantal bedrijven in de gastvrijheidssector gestaag. Tijdens de coronapandemie vlakke deze groei iets af, maar zette daarna weer door. In 2022 groeide het aantal bedrijven met 4%. Ook de totale arbeidsmarkt laat deze ontwikkeling zien.

Figuur 1: Ontwikkeling aantal bedrijven in de gastvrijheidssector

In de meeste sectoren groeide in 2021 het aantal bedrijven, behalve bij dagattracties (-3%) en reissector (-2%).

Tabel 1. Ontwikkeling aantal bedrijven per sector (afgerond op 1.000)

Sector	Aantal bedrijven in 2022	+/- t.o.v. 2021
gastvrijheidssector*	152.000	+ 4%
evenementen	144.000	+ 6%
toerisme	71.000	+ 0%
horeca	66.000	+ 6%
watersport en recreatie	19.000	+ 3%
Nederlandse dagattracties	8.000	- 3%
reissector	6.000	- 2%

* De totale gastvrijheidssector is geen optelling van de verschillende sectoren. Dit komt omdat sommige bedrijven tot meerdere sectoren behoren of niet tot de gastvrijheidssector zijn gerekend. Zie bijlage voor indeling naar sector.

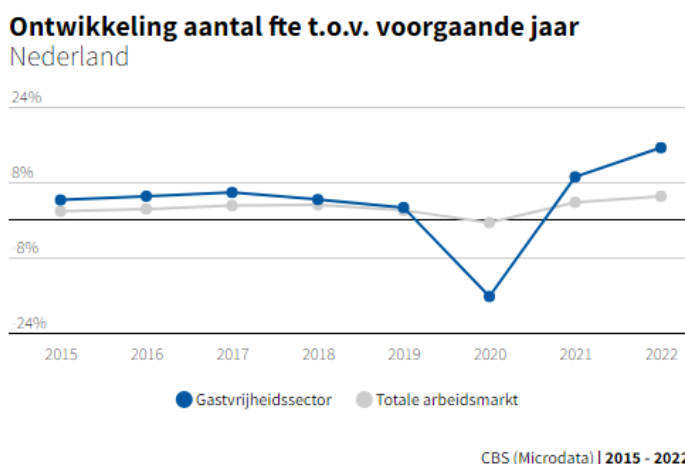

Banen & baankenmerken

2. Het aantal banen en FTE's binnen de gastvrijheidssector zijn volledig hersteld na de coronapandemie, zelfs tot boven het niveau van 2019

- In 2022 waren er in de gastvrijheidssector ruim 752.000 banen, in FTE's uitgedrukt zijn dit er 475.000. Dit is 7% van de totale werkgelegenheid in Nederland. In 2020 zagen we een flinke daling in het aantal FTE's vanwege de coronapandemie. In 2021 nam het aantal FTE's flink toe. Ook in 2022 zet deze positieve ontwikkeling verder door met een groei van 15%. Deze groei heeft ervoor gezorgd dat de werkgelegenheid binnen de gastvrijheidssector zelfs boven het niveau van vóór de pandemie uit is gekomen. De groei van het aantal FTE's ligt voor de gastvrijheidssector (+15%) hoger dan de totale arbeidsmarkt (+5%). Dit komt doordat de gastvrijheidssector harder geraakt is (-16% in 2020) door de coronapandemie dan de totale arbeidsmarkt (-1% in 2020) en het herstel dus hogere groei percentages laat zien.

Figuur 2: Ontwikkeling aantal FTE's in de gastvrijheidssector

- In alle sectoren is het aantal FTE's gegroeid, vooral in de horeca, toerisme en evenementen branche is de toename in FTE's het grootst geweest.

Tabel 2. Aantal FTE's en de ontwikkeling FTE's per sector (afgerond op 1.000)

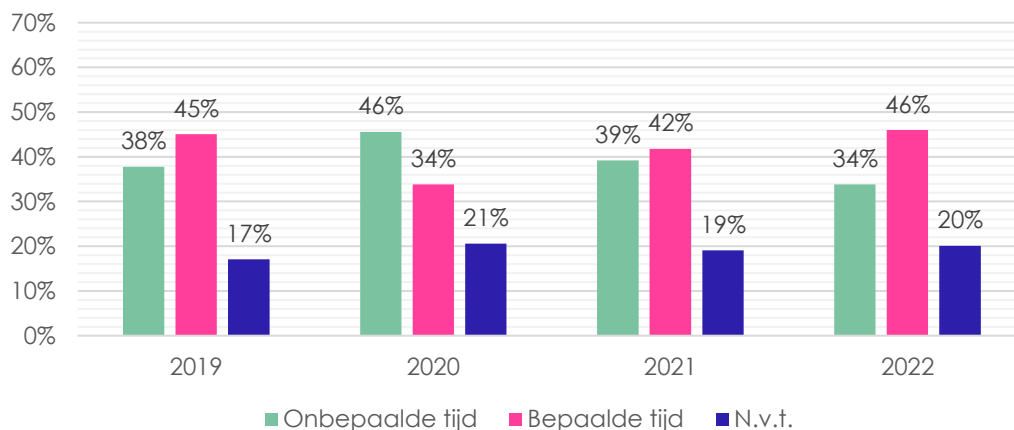
Sector	Aantal FTE in 2022	+/- t.o.v. 2021
gastvrijheidssector	475.000	+ 15%
toerisme	365.000	+ 16%
horeca	294.000	+ 17%
evenementenbranche	121.000	+ 16%
watersport en recreatie	46.000	+ 14%
Nederlandse dagattracties	35.000	+ 11%
reissector	19.000	+ 16%

3. Het aandeel werkende met een tijdelijk contract weer toegenomen

- Het aandeel werkende met een tijdelijk contract is gestegen ten opzichte van 2021. In 2022 had bijna de helft van de werkende een tijdelijk contract, dit percentage ligt veel hoger dan het aantal werkende met een vast dienstverband (34%). Tijdens de coronapandemie in 2020 was dit andersom. Toen waren er meer werkende met een contract voor onbepaalde tijd dan met contracten voor bepaalde tijd. In die periode werden contracten voor bepaalde tijd vaker niet verlengd.

Figuur 3: Ontwikkeling aandeel werkende per type contractsoort

Bron: CBS

4. Veel werknemers binnen de gastvrijheidssector werken parttime.

- In de gastvrijheidssector wordt relatief vaak parttime gewerkt. Ongeveer 35% van de werknemers werkt minder dan 16 uur, ten opzichte van 16% van de totale arbeidsmarkt. De gemiddelde werkweek is 24 uur, ten opzichte van 29 uur in de totale arbeidsmarkt.

Figuur 4: Gemiddelde omvang werkweek

Verdeling naar omvang werkweek

Nederland

Gastvrijheidssector

Totale arbeidsmarkt

0% 20% 40% 60% 80% 100%

0 tot 8 uur 8 tot 16 uur 16 tot 24 uur 24 tot 32 uur 32 uur of meer

CBS (Microdata) | 2022

Persoonskenmerken

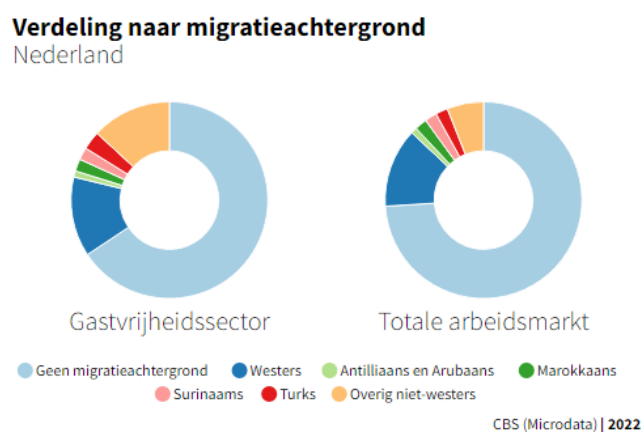
5. **Toename aantal jongeren binnen de gastvrijheidssector. Gemiddelde leeftijd werknemers ligt lager dan de totale arbeidsmarkt. Vooral veel werknemers in de leeftijdscategorie 15-24 jaar.**

- Mensen die werkzaam zijn in de gastvrijheidssector in Nederland zijn doorgaans jonger in vergelijking met de totale arbeidsmarkt. De gemiddelde leeftijd in deze sector is 6 jaar lager dan in de totale arbeidsmarkt (35 jaar vs. 41 jaar). Vooral het aandeel 15-24 jaar (38%) is in de sector hoger in vergelijking met de totale arbeidsmarkt (16%). In de afgelopen jaren zien we dat het aandeel jongeren 15-24 jaar is toegenomen van 35% naar 38%. Ruim een kwart van de Nederlanders werkzaam in de gastvrijheidssector is 45 jaar en ouder. Binnen de totale arbeidsmarkt is dit 44%.

6. **De gastvrijheidssector kenmerkt zich door relatief veel werknemers met een migratieachtergrond en lager opgeleiden.**

- In de gastvrijheidssector werken relatief veel personen met een migratieachtergrond; 35% ten opzichte van 26% in de totale arbeidsmarkt. Het opleidingsniveau ligt lager dan in de totale arbeidsmarkt. Voor ruim 25% is primair onderwijs of vmbo de hoogst afgeronde opleiding; voor de totale arbeidsmarkt ligt dit aandeel op 17%.

Figuur 4: Verdeling naar migratieachtergrond

Arbeidsmobiliteit

7. **De instroom van personeel ligt binnen de gastvrijheidssector hoger dan de uitstroom van personeel**

- In 2022 is de instroom van werknemers binnen de gastvrijheidssector hoger dan de uitstroom. Dit was tijdens de pandemie omgekeerd. Ongeveer 30% van de werkenden is in 2022 ingestroomd in de sector. De instromers waren vooral jongeren tussen de 15-24 jaar. De meeste instromers kwamen vanuit een opleiding of een andere baan. De instromers die vanuit een andere baan kwamen, kwamen uit de sector "handel" (40%), "uitzendbranche" (17%) of "zakelijke dienstverlening" (11%).
- De uitstroom lag in 2022 op 20%. Tijdens de pandemie was dit aandeel zelfs 40%. Het zijn vaak relatief jonge werknemers (gemiddeld 28 jaar). De meeste uitstromers hebben een baan in een andere sector gevonden (28%) of gaan een opleiding volgen (30%). De uitstromers die overstapte naar een andere baan, stapten vaak over naar "handel" (24%), "uitzendbranche" (18%) en "zakelijke dienstverlening" (17%).

Blik op resultaten 2023 (Q1 en Q2)

In de Arbeidsmarktmonitor Gastvrijheidssector zijn enkele maandcijfers opgenomen die alvast een inkijk geven in 2023. Let op: in de maandcijfers zijn geen zelfstandigen meegenomen, hierdoor liggen de aantallen gemiddeld lager dan de jaarcijfers.

8. De groei van het aantal banen en FTE's zet door in 2023

- Het aantal dienstverbanden in de eerste twee kwartalen van 2023 laat een positieve ontwikkeling zien ten opzichte van dezelfde periode in 2022 (Q1= +17%, Q2 = +4%). In beide kwartalen van 2023 is het aantal banen nu zelfs hoger dan in dezelfde periode voor de pandemie (2019), met respectievelijk 604.000 en 641.000 banen. Verder laat het aantal FTE's in Q1 (+15%) en Q2 (4%) een positieve ontwikkeling zien ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar, waarmee het niveau net boven dat van 2019 ligt.
- In de eerste kwartalen van 2023 is de instroom van het aantal nieuwe werknemers dat de gastvrijheidssector gelijk aan de uitstroom.

Over de arbeidsmarktmonitor

Bij ontwikkeling van de arbeidsmarktmonitor is gebruik gemaakt van een groot aantal bronnen. Naast microdata van het CBS, is er gebruikt gemaakt van onder andere de Nederlandse Enquête Arbeidsomstandigheden van TNO en de Enquête beroepsbevolking van het CBS, DUO e.d.

De resultaten geven niet alleen inzicht in de arbeidsmarkt van de gastvrijheidssector, maar zetten ook uitkomsten in relatie tot de totale arbeidsmarkt. En biedt daarnaast mogelijkheden tot verdere verdieping op (deel)sectoren. Verder bestaat de mogelijkheid om cijfers te verduidelijken naar bijvoorbeeld provincies, arbeidsmarktregio's en gemeenten. De meest recente resultaten in de arbeidsmarktmonitor hebben betrekking op 2022. Doordat data over meerdere jaren is opgenomen worden trends zichtbaar.

Wil jij weten hoe de arbeidsmarkt in jouw regio er uit ziet? Of wil je zelf analyses maken binnen een bepaalde deelbranche? Bekijk dan hier ons nieuwe dashboard.

BIJLAGE: Indeling SBI code vorige meting (Arbeidsmarktmonitor Gastvrijheidssector 2022)

Toelichting CBS-microdata

NBTC heeft in overleg met de deelnemende (branche)organisaties op basis van de SBI-codes van bedrijven een clustering aangebracht in deelbranches en subbranches. Hieronder is een overzicht gemaakt met de indelingen naar subbranche, deelbranche, branche en sector.

van subbranche tot branche

Subbranche	Deelbranche	Branche
Bioscopen en theaters	Cultuur	Vermaak
Podiumkunst	Cultuur	Vermaak
Musea & Exposities	Cultuur	Vermaak
Dagrecreatie (pret)parken/(dieren)tuinen	Dagrecreatie	Vermaak
Retail overig	Retail	Vermaak
Overige gastvrijheidssector	Overige gastvrijheidssector	Vermaak
Eventcatering	Kantines en catering	Kantines en catering
Kantines en contractcatering	Kantines en catering	Kantines en catering
Organisatie van congressen en beurzen	Organisatie van congressen en beurzen	Organisatie van congressen en beurzen
Restaurants	Restaurants	Eet- en drinkgelegenheden
Cafeteria's, snackbars en ijssalons	Overige eet-en drinkgelegenheden	Eet- en drinkgelegenheden
Cafés	Overige eet-en drinkgelegenheden	Eet- en drinkgelegenheden
Passagiersvervoer luchtvaart	Passagiersvervoer luchtvaart	Vervoer van passagiers
Passagiersvervoer taxi & weg	Passagiersvervoer taxi en weg	Vervoer van passagiers
Passagiers per trein	Passagiersvervoer trein en ferry	Vervoer van passagiers
Passagiersvaart en veerdiensten	Passagiersvervoer trein en ferry	Vervoer van passagiers
Reisbemiddeling en informatieverstrekking	Reissector	Reissector
Reisorganisatie	Reissector	Reissector
Hotels	Hotels	Logiesverstrekking
Verblijfsrecreatie Bungalows	Verblijfsrecreatie	Logiesverstrekking
Verblijfsrecreatie kampeerterreinen en groepsaccommodaties	Verblijfsrecreatie	Logiesverstrekking
Groothandel/winkels kamperen	Retail	Vermaak
Dagrecreatie overig	Recreatie	Vermaak
Groothandel/winkels in watersport	Retail	Vermaak
Watersportrecreatie	Watersport	Vermaak
Bouw van sport-en recreatievoertuigen	Watersport	Vermaak

Van subbranche tot sector (deel 1)

Subbranche	Sector			
	Horeca	Toerisme	Watersport & recreatiesector	Dagattracties
Bioscopen en theaters				X
Podiumkunst				X (alleen vriendenkringen)
Musea & Exposities				X
Dagrecreatie (pret)parken/(dieren)tuinen			X	X
Retail overig				X
Overige gastvrijheidssector				
Eventcatering	X			
Kantines en contractcatering	X			
Organisatie van congressen en beurzen		X		X
Restaurants	X	X		
Cafeteria's, snackbars en ijssalons	X	X		
Cafés	X	X		
Passagiersvervoer luchtvaart		X		
Passagiersvervoer taxi & weg		X		
Passagiers per trein		X		
Passagiersvaart en veerdiensten		X		
Reisbemiddeling en informatieverstrekking		X		
Reisorganisatie		X		
Hotels	X	X		
Verblijfsrecreatie Bungalows		X	X	
Verblijfsrecreatie kampeerterreinen en groepsaccommodaties		X	X	
Bouw van sport- recreatie vaartuigen			X	
Groothandel/winkels in watersport			X	
Groothandel/winkels kamperen			X	
Watersportrecreatie			X	
Dagrecreatie overig			X	
Retail overig				X

Van subbranche tot sector (deel 2)

Subbranche	Sector		
	Reissector	Evenementen branche	Gastvrijheidssector
Bioscopen en theaters		x	X
Podiumkunst		X	x
Musea & Exposities			X
Dagrecreatie (pret)parken/(dieren)tuinen			X
Retail overig			
Overige gastvrijheidssector		X (evenement gerelateerd)	X
Eventcatering		X	X
Kantines en contractcatering			X
Organisatie van congressen en beurzen		X	X
Restaurants			X
Cafeteria's, snackbars en ijssalons			X
Cafés			X
Passagiersvervoer luchtvaart			X
Passagiersvervoer taxi & weg			X
Passagiers per trein			X
Passagiersvaart en veerdiensten			X
Reisbemiddeling en informatieverstrekking	X		X
Reisorganisatie	X		X
Hotels			X
Verblijfsrecreatie Bungalows			X
Verblijfsrecreatie kampeerterreinen en groepsaccommodaties			X
Bouw van sport- recreatie vaartuigen			
Groothandel/winkels in watersport			
Groothandel/winkels kamperen			
Watersportrecreatie			X
Dagrecreatie overig		x	X
Retail overig			

Van SBI tot subbranche

SBI- code	SBI omschrijving	Subbranches
59140	Bioscopen	Bioscopen / theaters
90041	Theaters en schouwburgen	Bioscopen / theaters
30120	Bouw van sport- en recreatievaartuigen	Bouw van sport- en recreatievaartuigen
46492	Groothandel in watersportartikelen	Groothandel/winkels in watersport
47642	Winkels in watersportartikelen	Groothandel/winkels in watersport
46493	Groothandel in kampeerartikelen (geen caravans)	Groothandel/winkels kamperen
47644	Winkels in kampeerartikelen	Groothandel/winkels kamperen
47650	Winkels in speelgoed	Retail overig
47789	Winkels gespecialiseerd in overige artikelen n.e.g.	Retail overig
47770	Winkels in juweliersartikelen en uurwerken	Retail overig
49100	Personenvervoer per spoor (geen tram of metro)	Passagiersvervoer per trein
49320	Vervoer per taxi	Passagiersvervoer taxi & weg
49391	Ongeregeld personenvervoer over de weg	Passagiersvervoer taxi & weg
50100	Zee- en kustvaart (passagiersvaart en veerdiensten)	Passagiersvaart en veerdiensten
50300	Binnenvaart (passagiersvaart en veerdiensten)	Passagiersvaart en veerdiensten
51100	Personenvervoer door de lucht	Passagiersvervoer luchtvaart
55101	Hotel-restaurants	Hotels
55102	Hotels (geen hotel-restaurants), pensions en conferentieoorden	Hotels
55201	Verhuur van vakantiehuisjes en appartementen	Verblijfsrecreatie bungalows
55202	Jeugdherbergen en vakantiecampen	Verblijfsrecreatie kampeerterreinen en groepsaccommodaties
55300	Kampeerterreinen	Verblijfsrecreatie kampeerterreinen en groepsaccommodaties
55900	Overige logiesverstrekking	Verblijfsrecreatie kampeerterreinen en groepsaccommodaties
56101	Restaurants	Restaurants
56102	Cafeteria's, lunchrooms, snackbars, eetkramen e.d.	Cafeteria's, snackbars and ijssalons
56103	Ijssalons	Cafeteria's, snackbars and ijssalons
56210	Eventcatering	Eventcatering
56290	Kantines en contractcatering	Kantines en contractcatering
56300	Cafés	Cafés
77210	Verhuur van sport- en recreatieartikelen	Watersportrecreatie
85511	Zeil- en surfscholen	Watersportrecreatie
93152	Roei-, kano-, zeil- en surf sport e.d.	Watersportrecreatie
93291	Jachthavens	Watersportrecreatie
79110	Reisbemiddeling	Reisbemiddeling en informatieverstrekking
79900	Informatieverstrekking op het gebied van toerisme en reserveringsbureaus	Reisbemiddeling en informatieverstrekking
79120	Reisorganisatie	Reisorganisatie
82300	Organiseren van congressen en beurzen	Organisatie congressen en beurzen
94994	Vriendenkringen op het gebied van cultuur, fanclubs en overige kunstbevordering	Podiumkunst
90011	Beoefening van podiumkunst	Podiumkunst
90012	Producenten van podiumkunst	Podiumkunst

SBI- code	SBI omschrijving	Subbranches
90013	Circus en variété	Podiumkunst
90020	Dienst voor de uitvoerende kunsten	Podiumkunst
59111	Productie van films (geen televisiefilms)	Podiumkunst
90030	Schrijven en overige scheppende kunst	Podiumkunst
90042	Evenementenhallen	Overige gastvrijheidssector
91030	Monumentenzorg	Overige gastvrijheidssector
91042	Natuurbehoud	Overige gastvrijheidssector
93195	Organiseren van sportevenementen	Overige gastvrijheidssector
93212	Kermisattracties	Overige gastvrijheidssector
96040	Sauna's, solaría, baden e.d.	Overig gastvrijheidssector
91022	Kunstgalerieën en -expositieruimten	Musea & exposities
91021	Musea	Musea & exposities
91041	Dieren- en plantentuinen, kinderboerderijen	Dagrecreatie (pret)parken/(dieren)tuinen
93211	Pret- en themaparken	Dagrecreatie (pret)parken/(dieren)tuinen
93199	Overige sportactiviteiten n.e.g.	Dagrecreatie overig
93299	Overige recreatie n.e.g.(geen jachthavens)	Dagrecreatie overig